

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive îndreptate împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică

Camera Deputaților adoptă prezentul proiect de lege.

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1 - (1) Prezenta lege prevede garanții împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive în litigiile civile inițiate împotriva persoanelor fizice și juridice ca urmare a implicării acestora în acțiuni de mobilizare publică.

(2) Prezenta lege se aplică acțiunilor civile care fac obiectul unei proceduri civile, inclusiv cererilor reconvenționale și procedurilor care au ca obiect măsuri provizorii și asiguratorii, indiferent de natura instanței investite cu judecarea cauzei.

(3) Prezenta lege nu se aplică în materie fiscală, vamală sau administrativă și nici în ceea ce privește răspunderea statului pentru acte sau omisiuni în cadrul exercitării autorității publice. De asemenea, prezenta lege nu se aplică în materie de arbitraj și nici în materie penală, inclusiv în cazul în care acțiunea civilă se exercită în cadrul procesului penal.

(4) Prezenta lege se aplică atât cauzelor interne, cât și cauzelor cu implicații transfrontaliere.

(5) În sensul prezentei legi, prin cauză internă se înțelege cauza în care părțile au domiciliul pe teritoriul României și toate celelalte elemente relevante în cauză se află în România.

(6) În cauzele cu implicații transfrontaliere, domiciliul se stabilește în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (reformare).

Art. 2 - În sensul prezentei legi, expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. *mobilizare publică* - efectuarea oricărei declarații sau desfășurarea oricărei activități de către persoane fizice sau juridice, în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare și de informare, a libertății artelor și științelor sau a libertății de întrunire și de asociere, precum și acțiunile pregătitoare, de sprijinire sau de asistență direct legate de acestea, și care privește o chestiune de interes public;

2. *chestiune de interes public* - orice aspect care afectează publicul într-o asemenea măsură încât acesta poate avea un interes legitim față de respectiva chestiune, în domenii precum:

- a) drepturi fundamentale, sănătate publică, siguranță, mediu sau climă;
- b) activități ale unei persoane fizice sau juridice care este o persoană publică din sectorul public sau privat;
- c) chestiuni examinate de un organ legislativ, executiv sau judiciar sau orice alte proceduri oficiale;
- d) acuzații privind săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;
- e) activități menite să protejeze valorile consacrate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, inclusiv protecția proceselor democratice împotriva ingerințelor nejustificate, în special prin combaterea dezinformării;

3. *proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice* - proceduri judiciare care, nefiind inițiate pentru a invoca sau a exercita în mod real un drept, au ca scop principal împiedicarea, restricționarea sau sancționarea mobilizării publice, exploatând adesea un dezechilibru de putere între părți, și în cadrul cărora sunt formulate cereri neîntemeiate în tot sau în parte. Pentru identificarea acestui scop, pot fi folosite unul sau mai multe indicii, cum ar fi:

- a) natura disproporționată, excesivă sau nerezonabilă a cererii sau a unei părți a acesteia, inclusiv valoarea excesivă a litigiului;
- b) existența unor proceduri multiple inițiate de reclamant sau de părți asociate acestuia în legătură cu chestiuni similare;

c) acțiuni de intimidare, hărțuire sau amenințare din partea reclamantului sau a reprezentanților reclamantului, înainte sau în timpul procedurilor, precum și conduita similară a reclamantului în cauze similare sau concomitente;

d) utilizarea cu rea-credință a unor tactici procedurale precum tergiversarea procedurilor, alegerea frauduloasă sau abuzivă a unei instanțe mai favorabile sau formularea, cu rea-credință, a unei cereri de renunțare la judecată într-o etapă ulterioară a procedurilor.

CAPITOLUL II

Dispoziții comune privind garanțiile procesuale

Art. 3 - În cazul unei proceduri judiciare pornite împotriva unei persoane fizice sau juridice ca urmare a implicării în acțiuni de mobilizare publică, pârâtul poate formula o cerere având ca obiect:

a) depunerea unei cauțiuni, potrivit dispozițiilor art. 7;

b) respingerea rapidă a cererilor vădit neîntemeiate, potrivit dispozițiilor Capitolului III;

c) remedii în caz de proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice, potrivit dispozițiilor Capitolului IV.

Art. 4 - Cererile prevăzute la art. 3 lit. a) și b) se judecă de urgență.

Art. 5 - Modificarea cererii de chemare în judecată sau renunțarea la judecată nu împiedică formularea unei cereri potrivit dispozițiilor Capitolului IV.

Art. 6 - În tot cursul procesului pornit împotriva unor persoane fizice sau juridice ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică, asociațiile, sindicatele, alte organizații sau entități, constituite potrivit legii, care, fără a justifica un interes personal, au un interes legitim în apărarea drepturilor ori intereselor legitime ale persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică, pot sprijini apărările pârâtului, cu acordul acestuia, sau pot depune înscrisuri la dosarul cauzei.

Art. 7 - (1) În cursul procesului pornit împotriva unor persoane fizice sau juridice ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică, la cererea pârâtului, instanța poate să îl oblige pe reclamant la depunerea, până la termenul pe care îl fixează, a unei cauțiuni care să acopere cheltuielile de judecată estimate și să asigure plata de despăgubiri pentru repararea prejudiciului potențial cauzat prin introducerea cererii de chemare în judecată. Cheltuielile de judecată astfel estimate pot include cheltuielile de asistență juridică și reprezentare suportate de pârât și orice alte cheltuieli efectuate de acesta în scopul bunei desfășurări a procesului.

(2) Instanța va cita părțile în termen scurt, în camera de consiliu, și se va pronunța printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată, în mod separat, numai cu apel, în termen de 5 zile de la pronunțare.

(3) Nedepunerea cauțiunii în termenul stabilit de instanță, care curge de la rămânerea definitivă a încheierii, atrage suspendarea judecării cauzei.

(4) Prin hotărârea asupra fondului cauzei instanța va dispune, dacă este cazul, și cu privire la restituirea totală sau parțială a cauțiunii.

CAPITOLUL III

Respingerea rapidă a cererilor vădit neîntemeiate

Art. 8 - Pârâtul poate, până la soluționarea cauzei în primă instanță, să ceară respingerea rapidă a cererii de chemare în judecată ca vădit neîntemeiată.

Art. 9 - (1) În vederea judecării cererii de respingere rapidă, părțile vor fi citate conform normelor privind citarea în procesele urgente, iar reclamantului i se va comunica o copie de pe cerere și de pe actele care o însoțesc, punându-i-se în vedere că are obligația de a răspunde în termen de 5 zile de la comunicare.

(2) Reclamantului îi revine sarcina de a dovedi că cererea de chemare în judecată nu este în mod vădit neîntemeiată. În acest scop, reclamantul trebuie să arate motivele de fapt și de drept, precum și să indice probele pe care se întemeiază, pentru a-i permite instanței să aprecieze dacă cererea de chemare în judecată este sau nu vădit neîntemeiată.

(3) Judecata se face de urgență. Dacă instanța nu se poate pronunța de îndată asupra cererii pârâtului, va amâna judecata și va stabili un termen scurt în vederea soluționării acesteia.

(4) În cazul în care cererea pârâtului este întemeiată, instanța va respinge cererea de chemare în judecată prin hotărâre supusă căilor de atac prevăzute de lege pentru fondul cauzei.

(5) Dacă cererea pârâtului este neîntemeiată, instanța o va respinge prin încheiere definitivă, dispunând continuarea judecării cauzei.

CAPITOLUL IV

Măsuri în cazul unei proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice

Art. 10 – (1) Când constată că procedura este abuzivă, în sensul art. 2 pct. 3, instanța, la cererea pârâtului, poate dispune obligarea reclamantului, pe cheltuiala sa, la publicarea hotărârii judecătorești.

(2) Dispozițiile privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal rămân aplicabile.

Art. 11 - (1) Până la începerea dezbaterilor asupra fondului, pârâtul poate cere obligarea reclamantului la plata unei despăgubiri pentru prejudiciul material sau moral cauzat.

(2) Cererea este scutită de la plata taxei judiciare de timbru.

Art. 12 - Reclamantul care a inițiat o procedură judiciară abuzivă împotriva mobilizării publice poate fi obligat, în condițiile legii, la plata unei amenzi judiciare de la 10.000 lei la 100.000 lei.

Art. 13 - Reclamantul care a inițiat o procedură judiciară abuzivă împotriva mobilizării publice va fi obligat, la cererea pârâtului, la plata cheltuielilor de judecată, în conformitate cu prevederile art. 451-455 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL V

Protecția împotriva hotărârilor pronunțate într-o țară terță

Art. 14 - (1) Recunoașterea unei hotărâri pronunțate într-o țară terță în cadrul unei proceduri judiciare inițiate împotriva implicării în acțiuni de mobilizare publică a unei persoane fizice domiciliată într-un stat membru al Uniunii Europene sau a unei persoane juridice cu sediul într-un stat membru al Uniunii Europene va fi refuzată în cazul în care cererea sau, după caz, procedura respectivă este vădit neîntemeiată ori abuzivă potrivit prezentei legi ori, după caz, pentru un alt motiv dintre cele prevăzute la art. 1097 din Legea nr. 134/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile în mod corespunzător și cererii de încuviințare a executării hotărârii.

Art. 15 - (1) În cazul în care un reclamant cu domiciliul în afara Uniunii Europene a inițiat, înaintea unei instanțe dintr-o țară terță, o procedură judiciară abuzivă împotriva mobilizării publice împotriva unei persoane fizice domiciliată în România sau a unei persoane juridice cu sediul în România, aceasta din urmă poate solicita instanței în a cărei circumscripție își are domiciliul sau sediul despăgubiri pentru prejudiciul suferit și pentru cheltuielile suportate în legătură cu procedura aflată pe rolul instanței din țara terță.

(2) În situația în care cauza este pendinte în fața instanței străine, instanța română poate suspenda judecata până la pronunțarea hotărârii de către jurisdicția străină.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Art. 16 - (1) Instituția Avocatul Poporului are următoarele atribuții specifice:

a) colectează și pune la dispoziția persoanelor interesate informații privind organizațiile care oferă sprijin persoanelor vizate de cereri vădit neîntemeiate sau proceduri judiciare abuzive ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică;

b) participă la campanii de informare și sensibilizare desfășurate în cooperare cu alte autorități publice sau cu organizații care oferă sprijin persoanelor vizate de cereri vădit neîntemeiate sau proceduri judiciare abuzive ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică;

c) participă la activitățile de formare profesională continuă în domeniu a judecătorilor și procurorilor, organizate potrivit legii;

d) elaborează anual un raport special privind activitatea sa în domeniu, care se include în raportul anual de activitate al Avocatului Poporului.

(2) Instituția Avocatul Poporului include, în cadrul unei secțiuni distincte a website-ului propriu, informații privind garanțiile procesuale, remediile disponibile și măsurile de sprijin existente, inclusiv campaniile de sensibilizare desfășurate, precum și orice alte informații relevante privind atribuțiile și activitățile prevăzute la alin. (1).

Art. 17 - Ajutorul public judiciar în cadrul procedurilor civile reglementate de prezenta lege se acordă potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, cu modificările și completările ulterioare, și a altor dispoziții aplicabile în materie.

Art. 18 - Hotărârile judecătorești în legătură cu procedurile care intră în domeniul de aplicare al prezentei legi se publică pe portalul instanțelor judecătorești portal.just.ro și pe portalul de jurisprudență Rejust www.rejust.ro.

Art. 19 - (1) Consiliul Superior al Magistraturii furnizează anual Comisiei Europene, sub formă agregată, dacă sunt disponibile, următoarele date privind cererile și hotărârile menționate în capitolele II, III, IV și V, introduse sau, după caz, pronunțate în cauzele interne și, respectiv, în cauzele transfrontaliere:

a) numărul de proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice, inițiate în anul relevant;

b) numărul de proceduri judiciare, clasificate în funcție de tipul de pârâți și de reclamanți, cum ar fi calitatea de persoană fizică sau juridică, calitatea de profesionist sau neprofesionist, persoană cu domiciliul/sediul în România, într-un alt stat membru al Uniunii Europene sau, după caz, în afara acesteia;

c) tipul de cereri introduse în temeiul prezentei legi.

(2) Datele prevăzute la alin. (1) se publică anual pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 20 - Prezenta lege se completează cu dispozițiile Legii nr. 134/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu alte prevederi aplicabile în materie, în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentei legi.

Prezenta lege transpune Directiva (UE) 2024/1069 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică („acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice”).

Acest proiect de lege se consideră adoptat de Camera Deputaților în forma inițială, în condițiile art. 75 alin. (2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

NATALIA – ELENA INTOTERO